

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

24 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Burduh

Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de avocatul Mocanu Serghei, în numele lui Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catana Larisa, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2019 și a deciziei Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 26 februarie 2019, în cauza penală în privința:

SC „Contact Comerț” SRL, înregistrată în Registrul de Stat al întreprinderilor și organizațiilor la 20.01.2016 cu nr. XXXXX cu sediul în r. Ialoveni, s. Ruseștii Noi

și

SC „Bio-Inter-Grup” SRL, înregistrată în Registrul de Stat al întreprinderilor și organizațiilor la 13.01.2016 cu nr. XXXXX, cu sediul în or. Comrat, str. Pobeda 58, of. 313/2.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 21.11.2016 – 11.04.2017;

instanță de apel: 13.06.2017 – 07.06.2017;

instanță de recurs: 22.09.2017 – 28.11.2017;

instanță de apel: 14.02.2018 – 07.06.2018;

instanță de recurs: 24.10.2018 – 26.02.2019;

instanța de recurs în anulare: 20.02.2020 – 24.03.2020

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 04 decembrie 2015, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art. 3641 Cod de procedură penală:

SC „Contact Comerț” SRL a fost condamnată în baza:

- art. 242 Cod pena la amendă în mărime de 750 unități convenționale, echivalentul a 15000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe termen de 5 ani;

- art. 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 2250 unități convenționale, echivalentul a 45000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe termen de 5 ani;

- art. 46, 243 alin. (3) lit. a), b) Cod penal la amendă în mărime de 9750 unități convenționale, echivalentul a 195000 lei.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă sub formă de amendă în mărime de 11000 unități convenționale, echivalentul 220000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe termen de 5 ani.

SC „Bio-Inter-Grup” SRL a fost condamnată în baza:

- art. 242 Cod penal la amendă în mărime de 750 unități convenționale, echivalentul a 15000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe termen de 5 ani;

- art. 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 2250 unități convenționale, echivalentul a 45000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe termen de 5 ani;

- art. 46, 243 alin. (3) lit. a), b) Cod penal la amendă în mărime de 9750 unități convenționale, echivalentul a 195000 lei.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă sub formă de amendă în mărime de 11000 unități convenționale, echivalentul a 220000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe termen de 5 ani.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat că în perioada de activitate 13.01.2016 –20.06.2016, SC „Bio-Inter-Grup” SRL, fiind persoană juridică, care urma după înregistrare să desfășoare activitate de întreprinzător, cu adresa juridică în or. Comrat, str. Pobeda 58, of. 313/2, în perioada de activitate 13.01.2016 –20.06.2016 a comis infracțiunile de pseudo activitate de întreprinzător, evaziune fiscală a întreprinderilor și spălării banilor în proporții deosebit de mari în următoarele circumstanțe:

La 13.01.2016, SC „Bio-Inter-Grup” SRL a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat cu numărul și codul fiscal XXXXX. Întreprinderea a fost înregistrată ca subiect al impunerii cu TVA la 01.02.2016, certificat nr. XXXXX și anulat înregistrarea la 29.07.2016. Genul principal de activitate al întreprinderii a fost declarat: fabricarea produselor din cacao, a ciocolatei și a produselor, prelucrarea ceaiului și cafelei, fabricarea

condimentelor și ingredientelor, fabricarea de mâncăruri preparate, comerț cu ridicata a zahărului, ciocolatei, comerț cu ridicata cu cafea, ceai, cacao și condimente, comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, intermediari în comerțul cu diverse produse, intermediari în comerțul cu produse alimentare, comerțul cu amănuntul al pâinii, produselor de patiserie. În luna ianuarie 2016, având scopul creării de întreprinderi fără intenția de a desfășura activitatea de întreprinzător, pentru acoperirea genurilor de activitate ilicită de întreprinzător, o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, împreună și de comun acord cu alte două persoane în privința cărora cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, au identificat, prin intermediul unei alte persoane în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, persoane social vulnerabile, și anume Gîlca I., Doagă D., Sidorov S., pe numele cărora au înregistrat întreprinderile SRL „Bio-Inter-Grup” c/f 1015600043475, SRL „Contact Comerț” c/f XXXXX și SRL „Univers Comerț Grup” c/f XXXXX.

Totodată, administratorii numiți conform documentelor de constituire, de facto nu gestionau activitatea întreprinderilor, fiind înregistrați fictiv în toate documentele de constituire și contabile. În realitate, toate operațiunile/tranzacțiile economice a acestor întreprinderi, erau efectuate de către persoanele în privința cărora cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată și alți coautori, care dețineau actele de înregistrare, contabile, inclusiv facturile fiscale, ștampilele întreprinderilor, precum și cheile electronice.

Astfel, prin acțiunile sale, SC „Bio-Inter-Grup” SRL, a comis infracțiunea prevăzută de art. 242 Cod penal – *pseudo activitate de întreprinzător, adică crearea de întreprinderi fără intenția de a desfășura activitatea de întreprinzător pentru acoperirea genurilor activității de întreprinzător ilicite, cauzând daune în proporții deosebit de mari, acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat.*

Tot persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, împreună și de comun acord cu o altă persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, continuând acțiunile ilegale, în perioada 13.01.2016 până la 20.06.2016, a organizat și dirijat acțiunile lui Osadco Ivan, Catana Larisa, și prin intermediul lui Osadco Ivan, la identificat pe Doagă D., pe numele căruia a înregistrat întreprinderea SRL „Bio-Inter-Grup” c/f XXXXX.

Astfel, de facto Doagă D. nu gestiona activitatea întreprinderii, fiind înregistrat fictiv în toate documentele de constituire și contabile.

Ulterior, la indicația lui celor două persoane în privința cărora cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, contabilă în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, a inclus în documentele contabile, fiscale și financiare, date vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, precum și operațiuni ce nu au existat, a întreprinderii SRL „Bio-Inter-Grup”, astfel eschivându-se de la achitarea impozitelor și plata TVA față de buget, în sumă totală de 1509391 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

Tot persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, în perioada anului 2016, împreună și prin înțelegere prealabilă cu o altă persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, precum și alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, acționând în cadrul grupului criminal organizat în prealabil, având scopul de a tăinui și de a deghiza originea ilicită a bunurilor obținute prin evaziune fiscală și pseudo activitate de întreprinzător, prin intermediul SRL „Bio-Inter-Grup” c/f XXXXX și SRL „Contact Comerț” c/f XXXXX, după includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a datelor vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, care nu au la bază operațiuni reale, au convertit și au transferat mijloace financiare în proporții deosebit de mari, despre care știau că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a tăinui și de a deghiza originea ilicită a bunurilor și de a ajuta persoanele implicate în comiterea infracțiunii principale, de a se sustrage de la consecințele juridice ale acestor acțiuni.

Astfel, urmărind scopul legalizării mijloacelor bănești obținute în urma vânzărilor mărfurilor și prestarea serviciilor, nereflectate în evidența contabilă, precum și scoaterea banilor în numerar, au convertit mijloacele financiare obținute în sumă de aproximativ 99390 euro, care la data săvârșirii infracțiunii constituiau 2201836 lei, pe care au transferat-o companiei nerezidente din zone off-shore „Unident-AS” LTD.

Astfel, prin acțiunile sale SC „Bio-Inter-Grup” SRL a comis infracțiunea prevăzută de art. 46, art. 243 alin. (3) lit. a) și b) Codul penal – *spălarea banilor, ca convertirea, utilizarea și transferul bunurilor despre care știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a tăinui și de a deghiza originea ilicită a bunurilor, acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat, cu dobândirea mijloacelor financiare în proporții deosebit de mari.*

SC „Contact Comerț,, SRL, fiind persoană juridică, care urma după înregistrare să desfășoare activitate de întreprinzător, cu adresa juridică în r. Ialoveni, s. Ruseștii Noi în perioada de activitate 20.01.2016-20.06.2016 a comis infracțiunile de pseudo activitate de

întreprinzător, evaziune fiscală a întreprinderilor și spălării banilor în proporții deosebit de mari în următoarele circumstanțe:

La 20.01.2016 SC „Contact Comerț” SRL a fost înregistrată la Camera înregistrării de Stat cu numărul și codul fiscal XXXXX, întreprinderea nefiind înregistrată ca plătitor de TVA. Genul principal de activitate al întreprinderii a fost declarat: comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor, comerț cu ridicata al fructelor și legumelor, comerț cu ridicata al produselor lactate, uleiurilor, comerț cu ridicata cu cafea, ceai, cacao și condimente, comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, comerțul cu ridicata al materialului lemnos, comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate, etc.

În luna ianuarie 2016, având scopul creării de întreprinderi fără intenția de a desfășura activitatea de întreprinzător, pentru acoperirea genurilor de activitate ilicită de întreprinzător, o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată împreună și de comun acord cu alte două persoane în privința cărora cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată au identificat, prin intermediul lui unei alte persoane în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, persoane social vulnerabile, și anume Gîlca I., Doagă D., Sidorov S., pe numele cărora au înregistrat întreprinderile SRL „Bio-Inter-Grup” c/f XXXXX, SRL „Contact Comerț” c/f 101660000606 și SRL „Univers Comerț Grup” c/f XXXXX.

Totodată, administratorii numiți conform documentelor de constituire, de facto nu gestionau activitatea întreprinderilor, fiind înregistrați fictiv în toate documentele de constituire și contabile. În realitate, toate operațiunile/tranzacțiile economice a acestor întreprinderi, erau efectuate de către persoanele în privința cărora cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată și alți coautori, care dețineau actele de înregistrare, contabile, inclusiv facturile fiscale, ștampilele întreprinderilor, precum și cheile electronice.

Astfel, prin acțiunile sale, SC „Contact Comerț” SRL, a comis infracțiunea prevăzută de art. 242 Cod penal – *pseudo activitate de întreprinzător, adică crearea de întreprinderi fără intenția de a desfășura activitatea de întreprinzător pentru acoperirea genurilor activității de întreprinzător ilicite, cauzând daune în proporții deosebit de mari, acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat.*

Concomitent, urmărind același scop infracțional, persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, în aceeași perioadă de timp, a organizat și dirijat acțiunile lui Osadco Ivan, și prin intermediul acestuia, i-a identificat pe Gîlca I. și

Sidorov S., pe numele căror a înregistrat întreprinderile SRL „Contact Comerț” c/f XXXXX și corespunzător SRL „Univers Comerț Grup” c/f XXXXX.

În acest sens, de facto administratorii menționați nu gestionau activitatea întreprinderilor, fiind înregistrați fictiv în toate documentele de constituire și contabile.

Ulterior, persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, a inclus în documentele contabile, fiscale și financiare, date vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, precum și operațiuni ce nu au existat, a întreprinderilor SRL „Contact Comerț” c/f XXXXX și corespunzător SRL „Univers Comerț Grup” c/f XXXXX, astfel eschivându-se de la achitarea impozitelor și plata TVA față de buget, în sumă de 347215 lei pentru SRL „Contact Comerț” și suma de 165065 lei pentru SRL „Univers Comerț Grup”, în sumă totală de 512280 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

Astfel, prin acțiunile sale SC „Contact Comerț” SRL a comis infracțiunea prevăzută de art. 46, art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal – *evaziunea fiscală a întreprinderilor, adică includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, a unor operațiuni ce nu au existat, acțiune care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari, săvârșită de un grup criminal organizat.*

Tot persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, în perioada anului 2016, împreună și prin înțelegere prealabilă cu o altă persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, precum și alte persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, acționând în cadrul grupului criminal organizat în prealabil, având scopul de a tăinui și de a deghiza originea ilicită a bunurilor obținute prin evaziune fiscală și pseudo activitate de întreprinzător, prin intermediul SRL „Bio-Inter-Grup” c/f XXXXX și SRL „Contact Comerț” c/f XXXXX și SRL „Univers Comerț Grup” c/f XXXXX, după includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a datelor vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, care nu au la bază operațiuni reale, au convertit și au transferat mijloace financiare în proporții deosebit de mari, despre care știau că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a tăinui și de a deghiza originea ilicită a bunurilor și de a ajuta persoanele implicate în comiterea infracțiunii principale, de a se sustrage de la consecințele juridice ale acestor acțiuni.

Totodată, urmărind același scop criminal, persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, gestionând întreprinderea SRL „Contact Comerț”, prin intermediul unor persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, care au ridicat banii în numerar, a dobândit suma de 11201116 lei.

Astfel, prin acțiunile sale SC „Contact Comerț” SRL a comis infracțiunea prevăzută de art. 46, art. 243 alin. (3) lit. a) și b) Cod penal – *spălarea banilor, adică convertirea, utilizarea și transferul bunurilor despre care știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a tăinui și de a deghiza originea ilicită a bunurilor, acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat, cu dobândirea mijloacelor financiare în proporții deosebit de mari.*

2.1 Instanța a reținut că, reprezentanții inculpaților SC „Bio-Inter-Grup” SRL și SC „Contact Comerț” SRL, administratorii Gîlca I. și Doagă D., până la începerea cercetării judecătorești, recunoscând în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, recunoscând vina, nesolicitând administrarea de probe noi, prin cerere scrisă personal au solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate la urmărirea penală.

Astfel, în baza probelor administrate, instanța a conchis că acțiunile inculpaților, persoane juridice SC „Bio-Inter-Grup” SRL, în persoana lui Doagă D. și SC „Contact Comerț” SRL în persoana lui Gîlcă I. au fost corect încadrate în prevederile art. 242, 46, 244 alin. (2) lit. b), 46, 244 alin. (2) lit. b), 243 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, ca crearea de întreprinderi fără intenția de a desfășura activitatea de întreprinzător pentru acoperirea genurilor activității de întreprinzător ilicite cauzând daune în proporții deosebit de mari, acțiune săvârșită de un grup criminal organizat, evaziunea fiscală a întreprinderilor, adică includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, a unor operațiuni ce nu au existat, acțiuni care au condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari, săvârșite de un grup criminal organizat și spălarea banilor, adică convertirea, utilizarea și transferul bunurilor despre care se știe că acestea constituie venituri ilicite în scopul de a tăinui și de a deghiza originea ilicită a bunurilor, acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat cu dobândirea mijloacelor financiare în proporții deosebit de mari.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 10, 16, 61, 75-77 Cod penal, 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, că în privința inculpaților s-au reținut circumstanțele atenuante – recunoașterea vinei și căința sinceră, circumstanțe agravante nefiind stabilite, că inculpații au comis o infracțiune gravă, că motivul săvârșirii infracțiunii de către inculpați a fost situația materială precară în care se aflau.

3. Avocatul Serghei Mocanu a declarat apel, în numele lui Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catană Larisa, solicitând casarea sentinței și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de fond, în alt complet de judecată pentru a fi examinată în procedură generală.

Apelantul a indicat că prima instanță neîntemeiat a conchis privind vinovăția inculpatelor SRL „Contact Comerț” și SC „Bio-Inter-Grup”, condamându-le neîntemeiat și nelegitim cu încălcarea drepturilor inculpaților Catana Larisa, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Osadco Ivan, prevăzute de art. 314, 315 și 367 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 364¹ alin. (4) Cod de procedură penală, procedura simplificată este aplicabilă doar dacă din probele administrate în cursul urmăririi penale reiese că faptele inculpatului sunt stabilite și sunt suficiente date cu privire la persoana sa pentru a permite stabilirea unei pedepse. Astfel, aplicarea procedurii simplificate este posibilă numai atunci când din probele administrate în cursul urmăririi penale rezultă că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat. Suficiența probatoriului urmează să fie examinată de judecător sub aspectul concludenței, pertinentei și utilității probelor acumulate, deoarece regula potrivit căreia mijloacele de probă obținute în mod ilegal nu pot fi folosite în procesul penal în cadrul oricărei proceduri, fie că e generală sau specială. Insuficiența probatoriului nu poate fi complinită sau acoperită prin declarația inculpatului de recunoaștere a faptelor. Când această condiție nu este îndeplinită, instanța va respinge cererea de judecare a cauzei în procedura simplificată. În situația în care insuficiența probatoriului se constată abia cu prilejul deliberării, cauza va fi repusă pe rol și judecată în procedură generală. În cazul în care în urma controlului preliminar a cauzei penale se constată că există vreo încălcare a normelor imperative din Codul de procedură penală sau din probele administrate în cursul urmăririi penale nu rezultă că faptele inculpatului sunt stabilite dincolo de orice dubiu rezonabil, instanța de judecată va respinge cererea de judecare potrivit procedurii simplificate.

Instanța de fond nu s-a expus pe cererea lui Osadco Ivan din 10.04.2017, privind sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității art. 242 Cod Penal și suspendarea examinării procesului penal în cauza penală pe învinuirea lui Osadco Ivan și alții de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 242 și 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod Penal, deși asupra acestei chestiuni instanța urma să se expună printr-o încheiere separată și motivată.

Acuzarea nu a prezentat careva probe în susținerea acuzații aduse inculpaților, neinsistând la cercetarea tuturor probelor în sprijinul acuzații și practic s-a refuzat de la susținerea acuzațiilor împotriva apelantului conform rechizitoriului, însă instanța statuând pe rolul pozitiv al instanței s-a manifestat în favoarea acuzații și predispus a acceptat concluziile date de organul de urmărire penală în defavoarea inculpatului, fără a verifica toate probele și în deosebi probele apărării, pronunțând o hotărâre neîntemeiată și ilegală.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2017, apelul a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre prin care:

SC „Contact Comerț” SRL a fost condamnată în baza:

- art. 242 Cod penal la amendă în mărime de 750 unități convenționale, adică 15000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani;

- art. 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 2250 unități convenționale, adică 45000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani;

- art. 46, 243 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, la amendă în mărime de 9750 unități convenționale, adică 195000 lei.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă sub formă de amendă în mărime de 11000 unități convenționale, adică 220000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani.

SC „Bio-Inter-Grup” SRL a fost condamnată în baza:

- art. 242 Cod penal la amendă în mărime de 750 unități convenționale, adică 15000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani;

- art. 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 2250 unități convenționale, adică 45000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani;

- art. 46, 243 alin. (3) lit. a), b) Cod penal la amendă în mărime de 9750 unități convenționale, adică 195000 lei.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă sub formă de amendă în mărime de 11000 unități convenționale, adică 220.000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani.

4.1. Instanța de apel a reținut că prin încheierea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 08.12.2016 s-a disjuns cauza penală în privința lui Donțov Alexandr, Parinov Alexandr, Osadco Ivan, Catan Larisa, învinuiți în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 242, 46, 244 alin. (2) lit. b), 43, 243 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, fiind examinată cauza penală doar în privința SC „Contact Comerț” SRL și a SC „Bio-Inter-Grup” SRL, învinuite de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 242, 46, 244 alin. (2) lit. b), 46, 243 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, în procedura art. 364¹ Cod de procedură penală.

Apel în cauză a fost depus doar de apărătorul inculpaților Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catană Larisa.

Cu toate acestea, apelul nu poate fi respins ca inadmisibil, deoarece în partea constatatoare a sentinței se regăsește expres indicat numele inculpaților Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catană Larisa, aducându-se atingere principiului prezumției nevinovăției garantat de art. 6 CoEDO. Or, instanța de fond în partea constatatoare a sentinței admis formulări de genul „...*Donțov Alexandr împreună și de comun acord cu Parinov Alexandr, Osadco Ivan au identificat, prin intermediul lui Osadco Ivan, persoane social vulnerabile, și anume Gilca I., Doagă D., Sidorov S., pe numele cărora au înregistrat întreprinderile SC „Bio-Inter-Grup” SRL*

Tot el, Donțov Alexandr, împreună și de comun acord cu Parinov Alexandr, continuând acțiunile ilegale, în perioada 13.01.2016 până la 20.06.2016, a organizat și dirijat acțiunile lui Osadco Ivan, Catană Larisa, și prin intermediul lui Osadco Ivan, l-a identificat pe Doagă D., pe numele căruia a înregistrat întreprinderea SC „Bio-Inter-Grup” SRL...”.

Astfel, instanța de fond a formulat concluzii asupra vinovăției unor persoane în privința cărora cauza a fost disjunsă într-un proces penal separat și în privința cărora încă nu există o sentință de condamnare, fiind încălcat principiul prezumției nevinovăției consacrat de art. 21 Constituție, art. 6 CoEDO și art. 8 Cod de Procedură penală.

Instanța de apel, a constatat că la 13.01.2016, SC „Bio-Inter-Grup” SRL a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat cu numărul și codul fiscal XXXXX.

Întreprinderea a fost înregistrată ca subiect al impunerii cu TVA la 01.02.2016, certificat nr. XXXXX și anulată înregistrarea la 29.07.2016.

Genul principal de activitate al întreprinderii a fost declarat: fabricarea produselor din cacao, a ciocolatei și a produselor, prelucrarea ceaiului și cafelei, fabricarea condimentelor și ingredientelor, fabricarea de mâncăruri preparate, comerț cu ridicata al

zahărului, ciocolatei, comerț cu ridicata cu cafea, ceai, cacao și condimente, comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, intermediari în comerțul cu diverse produse, intermediari în comerțul cu produse alimentare, comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate, comerțul cu amănuntul al pâinii, produselor de patiserie.

Totodată, administratorul numit Doagă D. conform documentelor de constituire, de facto nu gestiona activitatea întreprinderii, fiind înregistrat fictiv în toate documentele de constituire și contabile.

În documentele contabile, fiscale și financiare au fost incluse date vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, precum și operațiuni ce nu au existat, SC „Bio-Inter-Grup” SRL, astfel eschivându-se de la achitarea impozitelor și plata TVA față de buget, în sumă totală de 1509391 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

Tot SC „Bio-Inter-Grup” SRL, acționând în cadrul grupului criminal organizat în prealabil, având scopul de a tăinui și de a deghiza originea ilicită a bunurilor obținute, prin evaziune fiscală și pseudo activitate de întreprinzător, prin intermediul SC „Bio-Inter-Grup” SRL și SC „Contact Comerț” SRL, după includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a datelor vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, care nu au la bază operațiuni reale, au convertit și au transferat mijloace financiare în proporții deosebit de mari, despre care știau că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a tăinui și de a deghiza originea ilicită a bunurilor și de a ajuta persoanele implicate în comiterea infracțiunii principale, de a se sustrage de la consecințele juridice ale acestor acțiuni.

SC „Contact Comerț” SRL, fiind persoană juridică, urma ca după înregistrare să desfășoare activitate de întreprinzător, cu adresa juridică în r. Ialoveni, s. Ruseștii Noi.

La 20.01.2016 SC „Contact Comerț” SRL a fost înregistrată la Camera înregistrării de Stat cu numărul și codul fiscal XXXXX, întreprinderea nefiind înregistrată ca plătitor de TVA. Genul principal de activitate al întreprinderii a fost declarat: comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor, comerț cu ridicata al fructelor și legumelor, comerț cu ridicata al produselor lactate, uleiurilor, comerț cu ridicata cu cafea, ceai, cacao și condimente, comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, comerțul cu ridicata al materialului lemnos, comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate, etc. Totodată, administratorul numit Igor Gîlcă conform documentelor de constituire, de facto nu gestiona activitatea întreprinderii, fiind înregistrat fictiv în toate documentele de constituire și contabile.

Concomitent, administratorul înregistrat nu gestiona activitatea întreprinderii, fiind înregistrat fictiv în toate documentele de constituire și contabile. Ulterior, în documentele contabile, fiscale și financiare, au fost incluse date vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, precum și operațiuni ce nu au existat, a întreprinderilor SC „Contact Comerț” SRL c/f XXXXX și corespunzător SRL „Univers Comerț Grup” c/f XXXXX, astfel eschivându-se de la achitarea impozitelor și plata TVA față de buget, în sumă de 347215 lei pentru SC „Contact Comerț” SRL, și suma de 165065 lei pentru SRL „Univers Comerț Grup”, în sumă totală de 512280 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

La fel, SC „Contact Comerț” SRL, având scopul de a tăinui și de a deghiza originea ilicită a bunurilor obținute prin evaziune fiscală și pseudo activitate de întreprinzător, SRL „Bio-Inter-Grup” c/f XXXXX și SRL „Contact Comerț” c/f XXXXX și SRL „Univers Comerț Grup” c/f XXXXX, după includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a datelor vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, care nu au la bază operațiuni reale, au convertit și au transferat mijloace financiare în proporții deosebit de mari, despre care știau că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a tăinui și de a deghiza originea ilicită a bunurilor și de a ajuta persoanele implicate în comiterea infracțiunii principale, de a se sustrage de la consecințele juridice ale acestor acțiuni.

În baza probelor administrate, instanța de apel a încadrat acțiunile inculpatei:

SC „Bio-Inter-Grup” SRL în baza art. 242 Cod penal – *crearea de întreprinderi fără intenția de a desfășura activitatea de întreprinzător pentru acoperirea genurilor activității de întreprinzător ilicite, cauzând daune în proporții deosebit de mari, acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat*; în baza art. 46, art. 244 alin. (2) lit. b) Cod Penal – *evaziunea fiscală a întreprinderilor, adică includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, a unor operațiuni ce nu au existat, acțiune care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari, săvârșită de un grup criminal organizat* și în baza art. 46, art. 243 alin. (3) lit. a) și b) Cod Penal – *spălarea banilor, adică convertirea, utilizarea și transferul bunurilor despre care știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a tăinui și de a deghiza originea ilicită a bunurilor, acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat, cu dobândirea mijloacelor financiare în proporții deosebit de mari*.

SC „Contact Comerț” SRL în baza art. 242 Cod penal – *crearea de întreprinderi fără intenția de a desfășura activitatea de întreprinzător pentru acoperirea genurilor activității de întreprinzător ilicite, cauzând daune în proporții deosebit de mari, acțiuni săvârșite de*

un grup criminal organizat; în baza art. 46, art. 244 alin. (2) lit. b) Cod Penal – evaziunea fiscală a întreprinderilor, adică includerea în documentele contabile, fiscale și financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, a unor operațiuni ce nu au existat, acțiune care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari, săvârșită de un grup criminal organizat și în baza art. 46, art. 243 alin. (3) lit. a) și b) Cod Penal – spălarea banilor, adică convertirea, utilizarea și transferul bunurilor despre care știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a tăinui și de a deghiza originea ilicită a bunurilor, acțiuni săvârșite de un grup criminal organizat, cu dobândirea mijloacelor financiare în proporții deosebit de mari.

Instanța de apel, a statuat că sub aspect procedural, a fost respectată procedura simplificată a judecării cauzei penale pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală. Or, examinarea cauzei în asemenea procedură este un drept al inculpaților care nu poate fi limitat sau restrâns, mai mult, că în urma verificării îndeplinirii cerințelor dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, nu se poate reține o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decât cea reținută în rechizitoriu.

Totodată, inculpata SC „Contact Comerț” SRL în persoana administratorului Gîlcă I., în instanța de fond a declarat că vinovăția o recunoaște integral și faptele indicate în rechizitoriu, iar în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului.

Inculpata SC „Bio-Inter-Grup” SRL, în persoana administratorului Doagă D., în instanța de fond a recunoscut vinovăția integral, conform învinuirii formulate în rechizitoriu, iar în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului.

Deși inculpatele SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL vina și-au recunoscut-o integral în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 46, 242, 244 alin. (2) lit. b), 243 alin. (3) lit. a) și b) Cod penal, se confirmă și prin probe administrate în prima instanță și verificate în instanța de apel.

Astfel, prin prisma ansamblului de probe, legal administrate de către prima instanță și cercetate și verificate de instanța de apel, a fost demonstrată cert vinovăția în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 242, 46, 244 alin.(2) lit. b),46, 243 alin.(3) lit. a) și b) Cod penal.

La fel, SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL au comis infracțiunea care se încadrează în baza art. 46, 242, 244 alin. (2) lit. b), 243 alin. (3) lit. a) și b) Cod penal, vinovăția lor fiind dovedită pe deplin în baza probelor prezentate. Mai mult ca atât

că inculpații au recunoscut vina și au solicitat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

Argumentele apelantului că instanța de fond nu s-a expus pe cererea privind verificarea constituționalității art. 242 Cod penal, au fost apreciate ca nefondate, or, la 11.04.2017, instanța de judecată s-a pronunțat prin sentință în privința SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL, cauza penală de învinuire a inculpaților Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catana Larisa, fiind disjunsă prin încheierea din 08.12.2016, corect indicând că judecătorul se află în situație de incompatibilitate de a judeca cauza disjunsă cu privire la ceilalți inculpați, inclusiv la soluționarea demersului avocatului Mocanu Serghei, în numele inculpaților Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catana Larisa, privind sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității art. 242 Cod penal.

Nu sunt întemeiate nici argumentele apelantului că inculpaților Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catana Larisa, li s-a încălcat dreptul la apărare, nefiind chemați să dea explicații. Or, prin definiție, procedura simplificată nu implică audierea martorilor și altor persoane în privința cărora cauza penală a fost disjunsă.

4.2. Prin încheierea din 07 iunie 2017, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a dispus respingerea ca neîntemeiată a cererii înaintată de avocatul Sergiu Mocanu, în numele inculpaților Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr, Catana Larisa privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul judecării cererii de apel înaintate de avocatul Mocanu Serghei, în interesele inculpaților Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr, Catana Larisa, declarat la 26 aprilie 2017, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 aprilie 2017 în cauza penală privind învinuirea SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 242, 46, 244 alin. (2) lit. b), 46, 243 alin. (3) lit. a), b) Cod penal.

Instanța de apel a reținut, că Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, statuează, că în sensul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) coroborat cu art. 20, 115, 116 și 134 din Constituție, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate.

Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate să se prezinte Curții Constituționale de către judecătorii / completele de judecată din cadrul Curții Supreme de

Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art. 135 alin. (1) lit. a), g) din Constituție.

Excepția nu este ridicată de către subiectul abilitat în acest sens, aceasta, deoarece Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catana Larisa nu au calitatea de părți în prezentul dosar în sensul hotărârii Curții Constituționale menționate supra.

Astfel, avocatul acestora nu este împuternicit să formuleze o astfel de cerere în prezenta cauză.

5. Recursuri ordinare au declarat avocatul Mocanu Serghei, în numele lui Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catana Larisa, și avocatul Rusu Victor, în numele lui Parinov Alexandr și Catana Larisa.

5.1. Avocatul Mocanu Serghei prin recursul ordinar declarat în numele lui Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catana Larisa a solicitat casarea deciziei și încheierii, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a menționat că hotărârea și încheierea contestate sunt neîntemeiate, emise cu încălcarea normelor de drept, fiind pasibile de a fi casate. Or, inculpații SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL au fost lipsiți de asistența unui avocat împuternicit la faza de examinare a cauzei în instanța de apel.

Totodată, inculpații SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL sunt învinuiți de faptul că împreună cu Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catana Larisa, au comis infracțiunile prevăzute de art. 46, 242, 243 alin. (3) și 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, adică infracțiunea a fost săvârșită de un grup criminal.

Potrivit prevederilor art. 364¹ alin. (4) Cod de procedură penală, procedura simplificată este aplicabilă doar dacă din probele administrate în cursul urmăririi penale reiese că faptele inculpatului sunt stabilite și sunt suficiente date cu privire la persoana sa, pentru a permite stabilirea unei pedepse. Insuficiența probatoriului nu poate fi complinită sau acoperită prin declarația inculpatului de recunoaștere a faptelor. Când această condiție nu este îndeplinită, instanța va respinge cererea de judecare a cauzei în procedura simplificată. Nu sunt aplicabile dispozițiile art. 364¹ Cod de procedură penală în condițiile în care inculpatul nu recunoaște în totalitate situația de fapt descrisă în rechizitoriu, inclusiv aspectul ce privește participarea unui coinalpat. Cererea depusă de reprezentanții persoanelor juridice privind examinarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de

Procedură penală, nu întrunește cerințele prevăzute de lege, și anume, persoanele date nu recunosc toate faptele indicate în rechizitoriu.

La întrebarea instanței față de reprezentantul SC „Bio-Inter-Grup” SRL, care conform rechizitoriului s-a întâlnit de mai multe ori cu Parinov Alexandr, și împreună cu acesta au comis infracțiunea, Doagă D. a spus că nu-l cunoaște pe Parinov Alexandr. Reprezentantul SC „Contact Comerț” SRL, Gîlcă I., la fel a declarat că nu-l cunoaște pe Parinov Alexandr.

La fel, din declarațiile inculpatului SC „Contact Comerț” SRL, administratorul Gîlcă I., nu rezultă că acesta ar cunoaște-o pe Catana Larisa, or, Gîlcă I. face referire la o persoană pe nume Ruslan, care l-a ajutat să deschidă conturile bancare.

Faptele indicate în rechizitoriu nu sunt recunoscute de reprezentanții persoanelor juridice, prin urmare, nu a existat temei pentru examinarea cauzei penale în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală.

Sentința de condamnare a SC „Bio-Inter-Grup”, SC „Contact Comerț” SRL va produce efecte și în privința celorlalți inculpați, deoarece faptele stabilite printr-o sentință penală vor fi obligatorii pentru o altă instanță.

Dacă în cadrul examinării conform procedurii simplificate după audierea inculpatului și/sau în timpul dezbaterilor au apărut circumstanțe care exclud aplicarea dispozițiilor art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de judecată, deliberând în conformitate cu prevederile art. 383 Cod de procedură penală, prin o nouă încheiere motivată, va relua judecarea cauzei și va judeca cauza în procedura generală.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2017, se încalcă grav drepturile recurenților, deoarece aceștia sunt învinuiți de comiterea infracțiunii printr-un grup criminal organizat, iar grupul criminal organizat este o reuniune stabilă de persoane care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni. Una dintre trăsăturile grupului criminal organizat este gradul înalt de coordonare și stabilitate a legăturilor dintre membri, deci, în cazul de față, participarea lui Parinov Alexandr și Catana Larisa în cadrul grupului criminal organizat nu a fost dovedită, or, în instanța de apel s-a constatat că de fapt, inculpații nu-i cunosc pe aceștia.

Astfel, doar în situația în care toți inculpații erau de acord cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța era în drept să examineze cauza penală în baza acestei proceduri, or potrivit hotărârii CtEDO *Navalinii versus Rusia*, CtEDO s-a expus asupra faptului că instanța nu se poate limita la recunoașterea vinovăției unui singur

inculpat, ca urmare a solicitării acestuia de a examina cauza într-o procedură simplificată, când există un inculpat care are aceleași drepturi.

În cazul dat, inculpaților nu li s-au respectat drepturile, aceștia doar asistând la examinarea cauzei penale, iar pe parcursul procesului, în privința inculpaților doar au fost prelungite măsurile preventive.

Instanța de apel nu a cercetat în ședință probele la care se face referire în decizia pronunțată.

Este neîntemeiată și încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07.07.2017, privind respingerea solicitării de ridicare a excepției de neconstituționalitate, pe motiv că excepția nu a fost ridicată de subiectul abilitat în proces, însă, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07.07.2017, instanța de apel s-a pronunțat asupra admisibilității participării inculpaților Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catana Larisa, așa cum în partea constatatoare a sentinței se regăsește expres indicat numele inculpaților sus-indicați, în așa fel, aducându-se atingere principiului prezumției de nevinovăție garantat de art. 6 CoEDO.

Astfel, prin încheierea respectivă, instanța de apel a încălcat principiul accesului liber la justiție, garantat de art. 20 Constituție. Mai mult, în cadrul procesului penal, a fost înaintată o acțiune civilă, care însă nu a fost supusă examinării atât în instanța de fond cât și în cea de apel.

În drept, recursul a fost întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

5.2. Avocatul Rusu Victor, în numele lui Parinov Alexandr și Catana Larisa, în recursul ordinar declarat a invocat că cererea reprezentanților persoanelor juridice privind examinarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, nu întrunește cerințele prevăzute de lege, și anume, persoanele date nu recunosc toate faptele indicate în rechizitoriu, neexistând temei pentru examinarea cauzei penale în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală. Or, sentința de condamnare a SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL va produce efecte și în privința celorlalți inculpați, deoarece faptele stabilite printr-o sentință penală vor fi obligatorii pentru o altă instanță.

Prin hotărârea contestată se încalcă drepturile recurenților, deoarece inculpații Parinov Alexandr și Catană Larisa sunt învinuiți de comiterea infracțiunii de un grup criminal organizat. Astfel, doar în situația în care ar fi fost toți inculpații de acord cu

aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța era în drept să examineze cauza penală în baza acestei proceduri

Prin hotărârea *Navalinii versus Rusia*, CtEDO s-a expus asupra faptului că instanța nu se poate limita la recunoașterea vinovăției unui singur inculpat, ca urmare a solicitării acestuia de a examina cauza într-o procedură simplificată, când există un inculpat care are aceleași drepturi.

În cazul dat inculpaților nu le-au fost respectate drepturile, aceștia doar asistând la examinarea cauzei penale, iar pe parcursul procesului, în privința inculpaților doar au fost prelungite măsurile preventive.

Este neîntemeiată și încheierea Curții de Apel Chișinău din 07.09.2017, or însăși prin decizia Curții de Apel Chișinău din aceeași dată, instanța de apel s-a pronunțat asupra admisibilității participării inculpaților Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catana Larisa, dat fiind că în partea constatatoare a sentinței se găsește expres indicat numele inculpaților enumerați, în așa fel, aducându-se atingere gravă principiului prezumției de nevinovăție garantat de art. 6 CoEDO.

Astfel, prin încheierea respectivă, instanța de apel a încălcat principiul liberului acces la justiție, garantat de art. 20 Constituție.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și se solicită casarea deciziei și încheierii instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 28 noiembrie 2017, au fost admise recursurile, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției sale, instanța de recurs a indicat că:

- instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal;

- nu a judecat cauza în raport cu toate circumstanțele în fapt și în drept indicate în rechizitoriu, depășind și limitele învinuirii formulate;

- nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul, în special asupra neîntineririi condițiilor de judecarea cauzei în procedura prescrisă în art. 364¹ Cod de procedură penală;

- nu a judecat cauza și în raport cu prescripțiile din art. 21 alin. (3) și (31) Cod penal; pedeapsa aplicată inculpaților prin dispozitivul instanței de apel, nu corespunde

prevederilor art. 65 alin. (1) Cod penal și art. 395 alin. (3) Cod de procedură penală, dispozitivul deciziei fiind astfel expus neclar;

- în descriptivul încheierii din 07 iunie 2017, a indicat inițial corect că *„excepția nu este ridicată de către subiectul abilitat în acest sens. Aceasta, deoarece Osadco Ivan, Parinov Alexandr Donțov Alexandr și Catana Larisa nu au calitatea de părți în prezentul dosar în sensul hotărârii Curții Constituționale menționate supra”*, însă ulterior contrazicându-se cu desăvârșire dispunând că: *„cererea înaintată de avocatul Sergiu Mocanu, în numele inculpaților Osadco Ivan, Parinov Alexandr Donțov Alexandr, Catana Larisa privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul judecării cererii de apel înaintate de avocatul Serghei Mocanu, în interesele inculpaților Osadco Ivan, Parinov Alexandr Donțov Alexandr, Catana Larisa, declarat la 26 aprilie 2017, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 aprilie 2017 în cauza penală privind învinuirea SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.art.242, 46, 244 alin.(2) lit. b), 46, 243 alin.(3) lit. a), b) Cod penal, se respinge ca neîntemeiată”*.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2018, a fost respins, ca inadmisibil, apelul declarat, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, încheierea judecătorească privind examinarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform art. 364¹ Cod de procedură penală, nu a fost atacată și, odată devenită irevocabilă, se bucură de puterea lucrului judecat.

Pe această linie a lucrului judecat în primă instanță, instanța de apel a concluzionat că disjungerea cauzei a fost efectuată în condițiile prevăzute la art. 291 și art. 351 alin. (8) Cod de procedură penală, astfel încât această disjungere nu se răsfrânge negativ asupra desfășurării depline și obiective a soluționării cauzei, cu atât mai mult că, în rezultatul procedurii prevăzută la articolul 364¹ Cod de procedură penală, inculpații beneficiază de soluții mai blânde decât cele pronunțate în procedura generală. Odată ce, în primă instanță, fiind respectată voința și dreptul inculpaților SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL, exprimată de reprezentanți și apărători, cauza s-a judecat în procedură specială, prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală, rezultă că, în privința celorlalte persoane-Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catana Larisa, cauza urmează a fi judecată într-o altă procedură penală distinctă – procedură generală prevăzută la art. 365-381 Cod de procedură penală.

Altfel spus, cauză penală s-a judecat în primă instanță, exclusiv în privința persoanelor juridice SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL, or, sentința nu se referă la Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catana Larisa – persoane în interesele cărora este declarat apelul.

Analizând conținutul apelului, instanța a concluzionat că sunt invocate motive ce vizează poziția și situația inculpaților SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL, situație inadmisibilă în cazul în care autorul apelului – avocatul Mocanu Serghei nu le reprezintă interesele în calitate de apărător al acestor inculpați, dar, dimpotrivă, în calitate de apărător, reprezintă interesele altor persoane, în privința cărora cauza penală se judecă în procedură distinctă și care, în cursul procesului penal, manifestă o altă poziție și alte mijloace de susținere a intereselor procesuale, decât cele susținute de primii.

Instanța de apel a indicat și că, în cazul în care, în primă instanță avocatul Mocanu Serghei nu a participat ca apărător al inculpaților în privința cărora s-a dat sentința contestată, sunt total improprii motivele invocate în apelul declarat „...*instanța de judecată neîntemeiat a ajuns la concluzia vinovăției SC,, Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL, neîntemeiat și nelegitim le-a condamnat...*”, or, potrivit art. 24 alin. (4) Cod de procedură penală, părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane, iar, potrivit art. 66 alin. (2) pct. 10) și 11) Cod de procedură penală, dreptul să recunoască învinuirea ce i se aduce, să încheie acordul de recunoaștere a vinovăției și, respectiv, să accepte o procedură specială de judecarea cauzei, în condițiile legii, îi revine, în mod exclusiv, inculpaților; acest drept procesual fiind realizat în cursul procesului de judecată de inculpați – persoanele juridice SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL, prin reprezentanții lor.

Astfel, analizând lucrările dosarului penal raportate la statutul procesual al inculpaților – persoanele juridice SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL – și la statutul procesual al persoanelor, în interesele cărora este declarat apelul – persoanele fizice Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catana Larisa – instanța de apel a stabilit că ultimele nu fac parte din categoria persoanelor care pot declara apel împotriva sentinței, prin prisma prevederilor art. 401 Cod de procedură penală.

Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catana Larisa nu pot fi recunoscute ca persoane ale căror interese legitime au fost prejudiciate printr-o măsură sau

printr-un act al primei instanțe, care a pronunțat sentința în privința persoanelor juridice SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL, deoarece în cauza respectivă nu au statut procesual, acestea având statut de inculpat în cauza penală ce urmează a fi judecată în primă instanță, conform procedurii generale.

Urmare a considerentelor expuse, instanța de apel a concluzionat că, apelul declarat este inadmisibil, or Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr, Catana Larisa, interesele cărora sunt reprezentate de avocatul Mocanu Serghei, nu sunt titulari ai dreptului de apel în cauza penală privind persoanele juridice SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL.

Totodată, a fost indicat că, în cazul în care apelul judecat este inadmisibil, instanța, potrivit legii, nu se va expune asupra motivelor invocate de apelant.

8. Recursuri ordinare au declarat avocatul Rusu Victor și Parinov Alexandr, Catana Larisa, Osadco Ivan, Donțov Alexandr și avocatul Mocanu Serghei, în numele lui Parinov Alexandr, Catana Larisa, Osadco Ivan și Donțov Alexandr.

8.1. Avocatul Rusu Victor și Parinov Alexandr, Catana Larisa, Osadco Ivan și Donțov Alexandr, în recursul declarat a invocat prevederile pct. 6 alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală, solicitând casarea hotărârilor instanțelor de fond cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată, în procedură generală.

În motivarea cerințelor s-a invocat că, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2017, instanța de apel s-a pronunțat asupra admisibilității participării inculpaților Parinov Alexandr, Catana Larisa, Osadco Ivan și Donțov Alexandr, dat fiind faptul că în partea constatatoare a sentinței se găsește expres indicat numele inculpaților, astfel aducându-se atingere principiului prezumției nevinovăției garantat de art. 6 CoEDO.

Astfel, prin decizia din 07 iunie 2018, instanța de apel a încălcat principiul liberului acces la justiție, garantat de art. 20 Constituție.

Mai mult, Parinov Alexandr și Catana Larisa sunt persoane care au dreptul să declare apel în cauza de față, astfel că, interesele legitime ale acestora sunt atinse, în măsura în care sentința de condamnare a SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL va produce efecte și în privința acestora, deoarece faptele stabilite printr-o sentință penală, vor fi obligatorii pentru o altă instanță.

În decizia din 28 noiembrie 2017, instanța de recurs a indicat un șir de erori comise de instanța de apel, printre care și lipsa dreptului lui Parinov Alexandr și Catan Larisa de a înainta apel în cauza dată.

Recurenții au invocat și ilegalitatea încheierii primei instanțe privind admiterea cererii inculpaților de recunoaștere a vinovăției și examinării cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art. 364¹ Cod de procedură penală.

8.2. Avocatul Mocanu Serghei, în numele lui Parinov Alexandr, Catana Larisa, Osadco Ivan și Donțov Alexandr, invocând temeiurile prevăzute la pct. 6), 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârii cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel neîntemeiat a respins ca inadmisibilă cererea de apel, or, în partea constatatoare a sentinței este expres indicat numele inculpaților Parinov Alexandr, Catana Larisa, Osadco Ivan și Donțov Alexandr, astfel, aducându-se atingere principiului prezumției nevinovăției garantat de art. 6 CoEDO.

Mai mult, inculpatele SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL, la faza de examinare a cauzei în instanța de apel, au fost lipsite de asistența unui avocat împuternicit, fapt ce contravine prevederilor art. 412 alin. (7) Cod de procedură penală.

La fel, s-a invocat și ilegalitatea încheierii primei instanțe privind admiterea cererii de recunoașterea vinovăției și examinării cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art. 364¹ Cod de procedură penală, precum și neexpunerea asupra cererii privind excepția de neconstituționalitate a art. 242 Cod penal.

Totodată, în cadrul procesului penal a fost înaintată acțiune civilă, nesoluționată.

9. Prin decizia Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 26 februarie 2019 recursurile ordinare au fost declarate inadmisibile.

În argumentarea soluției adoptate, instanța de recurs a reținut că decizia instanței de apel este legală și întemeiată, or, în categoria altor persoane ale căror interese legitime au fost prejudiciate printr-o măsură sau printr-un act al instanței, în sensul prevederilor art. 401 alin. (1) p. 6) Cod de procedură penală, se includ persoanele fizice sau juridice, care nu sunt parte la proces, dar care au suferit în urma măsurii sau actului instanței de judecată o lezare a interesului personal, cum ar fi sechestrarea sau confiscarea bunurilor, încredințarea sub cauțiune, spre reeducare și corectare a unui inculpat organizației obștești sau colectivului de muncă în lipsa demersului organizației sau colectivului, iar persoane în numele cărora a fost declarat apel (Parinov Alexandr, Catana Larisa, Osadco Ivan și Donțov Alexandr) de către avocatul Mocanu Serghei, în cauza penală a SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL, nu au statut procesual.

Astfel, în temei legal, cererea de apel a fost respinsă ca inadmisibilă.

9.1. Membrul completului de judecată, judecătorul Țurcan Anatolie, a expus opinie separată, indicând că se impunea adoptarea soluției de admitere a recursurilor, casarea deciziei și dispunerea judecării cauzei în prima instanță, în instanța de fond, în procedură generală, în privința tuturor inculpaților, deoarece sentința este motivată în mod controversat, cauza penală în privința persoanelor în numele cărora a fost declarat apel și recurs și inculpatele SC „Contact Comerț” SRL și SC „ Bio-Inter-Grup” SRL fiind indivizibilă, iar în decizia instanței de apel lipsește motivația prin prisma prevederilor art. 401 alin. (1) p. 6) Cod de procedură penală.

10. Decizia instanței de recurs ordinar, a fost contestată cu recurs în anulare de către avocatul Mocanu Serghei în numele lui Parinov Alexandr, Catana Larisa, Osadco Ivan și Donțov Larisa, prin care a solicitat casarea hotărârilor pe caz, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În argumentarea recursului în anulare s-a invocat că:

✓ decizia Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 26 februarie 2019 de respingere a recursurilor ca inadmisibile contravine decizie Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 noiembrie 2017 prin care s-a dispus rejudecarea cauzei de către instanța de apel, împrejurare ce echivalează cu viciu fundamental. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CtEDO) a statuat că jurisprudența unui stat trebuie să fie unitară, deosebirile de tratament fiind discriminatorii, dacă nu au o justificare obiectivă (hotărârea *Beian versus România*). Prin decizia 4-1re-196/18 (caz identic) Plenul Curții Supreme de Justiție a admis cerințe similare cu cele invocate în prezentul recurs în anulare;

✓ instanța de apel, rejudecând cauza, nu a respectat prevederile art. 414 și art. 436 Cod de procedură penală, nu s-a expus asupra motivelor apelului, a judecat apelul, încălcând dreptul la apărare a inculpatelor SC „Contact Comerț” SRL și SC „ Bio-Inter-Grup” SRL și a adus atingere prezumției de nevinovăție a lui Parinov Alexandr, Catana Larisa, Osadco Ivan și Donțov Alexandr, menținând starea de fapt stabilită de instanța de fond, iar instanța de recurs nu a elucidat erorile de drept comise la rejudecarea apelului;

11. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Recursul în anulare a fost făcut în termenul legal prevăzut de art. 454 Cod de procedură penală, el fiind depus la 05 august 2019.

Conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, *viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată poate fi considerat încălcarea esențială a drepturilor și libertăților persoanei garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția R. Moldova și de alte legi naționale.*

Art. 453 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală stipulează că *hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii și că recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe temeiurile indicate supra.*

Potrivit art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, *recursul în anulare trebuie să fie motivat, cu indicarea obligatorie a unui temei concret prevăzut în art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, conținutul acestuia, cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate din punct de vedere al problemei de drept și evidențierea viciului fundamental care, în opinia recurentului, în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.*

Deoarece temeiurile pentru recurs în anulare sânt expres și limitativ stipulate de lege, rezultă că motivarea recursului trebuie să se refere numai la aceasta, cu indicarea expresă a temeiurilor pe care se întemeiază.

Deci, odată ce temeiul, aplicarea căruia ar conduce la soluția privind casarea hotărârii atacate, nu este argumentat, instanța de recurs n-are dreptul ca, din oficiu, să-l argumenteze, dat fiind că se încalcă dreptul la un proces echitabil, instanța devenind, astfel, părtinitoare.

În speță, lecturând textul recursului în anulare declarat, se constată că recurentul nu se axează pe fapte noi recent descoperite sau pe un viciu fundamental ce ar confirma că aprecierea instanțelor, că persoanele în numele cărora au fost declarate apelul și recursul ordinar (Parinov Alexandr, Catana Larisa, Osadco Ivan și Donțov Alexandr), nu sunt subiecți a dreptului la exercitarea apelului sau recursului, în sensul art. 402 Cod de procedură penală, este afectată. De asemenea, nu se invocă circumstanțe concrete, considerate a fi relevante viciului fundamental, cu indicarea normelor legale care prevăd

drepturile și libertățile pretinse a fi esențial încălcate, denumirea acestor drepturi și libertăți, esența încălcărilor respective raportată la normele procesual penale și la alte legi naționale, convenții și tratate internaționale, modul și măsura în care încălcările presupuse ar fi afectat hotărârea atacată, omițându-se cu desăvârșire argumentarea ilegalității hotărârii contestate în acest sens.

Afirmațiile că *decizia Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 26 februarie 2019 de respingere a recursurilor ca inadmisibile contravine decizie Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 noiembrie 2017 prin care s-a dispus rejudecarea cauzei de către instanța de apel și că prin decizia 4-Ire-196/18 (caz identic) Plenul Curții Supreme de Justiție a admis cerințe similare cu cele invocate în prezentul recurs în anulare* nu pot genera concluzionarea existenței unui viciu fundamental în sensul art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală.

Cu privire la problema practicii judiciare neuniforme există o jurisprudență constantă a CtEDO. În acest sens, s-a recunoscut faptul că asigurarea aplicării uniforme și a interpretării corecte a legilor de către instanțele supreme ale unui stat reprezintă un scop legitim compatibil cu Convenția (hotărârea *Baydar versus Olanda*), iar jurisprudența unui stat trebuie să fie unitară, deosebiri de tratament fiind discriminatorii, dacă nu au o justificare obiectivă (hotărârea *Beian versus România*). Aplicarea mecanismelor de unificare a practicii judiciare este încurajată pentru respectarea principiului securității juridice, care este o condiție prealabilă pentru toate drepturile fundamentale garantate de CoEDO, or existența unei practici judecătorești neunitare poate genera o situație de insecuritate juridică, aptă să diminueze încrederea publicului în sistemul judecătoresc (hotărârea *Nejdet Şahin și Perihan Şahin versus Turcia*).

Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, *inter alia*, că, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (hotărârea *Brumărescu versus România*).

Acest principiu insistă asupra faptului că nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive și executorii doar în scopul reluării procesului de judecată și al unei noi soluționări a cauzei.

Competența de revizuire a instanțelor supreme trebuie exercitată pentru a corecta erorile de drept și omisiunile justiției, și nu pentru a efectua o reexaminare a cauzei.

Revizuirea nu trebuie tratată ca un recurs deghizat și nici existența a două păreri asupra aceleiași probleme nu poate servi drept temei pentru reexaminare.

Raportând cele arătate supra la speță dedusă judecării, Colegiul Penal conchide că prin *decizia 4-Ire-196/18* (adoptată și pronunțată în altă cauză penală) nu a fost expus un caz identic și Plenul Curții Supreme de Justiție nu a admis cerințe similare cu cele invocate în prezentul recurs în anulare, or în cauză penală ce vizează pe SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL nu se constată existența erorilor de drept comise la judecarea cauzei de instanța de apel și de recurs.

Nu poate fi reținut că *instanța de apel (decizia din 07 iunie 2018), rejudecând cauza, nu a respectat prevederile art. 414 și art. 436 Cod de procedură penală, iar instanța de recurs (decizia din 26 februarie 2019) nu a elucidat erorile de drept comise la rejudecarea apelului, or rejudecând cauza, instanța de apel, a dat deplină eficiență regulilor de procedură penală și, întrucât, instanța de apel a enunțat soluția de respingere a apelului ca inadmisibil, ea nu a putut proceda la o verificare de fapt și de drept a hotărârii atacate, această acțiune desfășurându-se doar în cadrul unui apel exercitat în mod legal, cu atât mai mult că avocatul Mocanu Serghei nu este împuternicit de SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL reprezentanții acestora pentru a acționa în numele și în interesele lor.*

Astfel, raportând situația reținută în cauză, la prevederile art. 453 alin.(2) și art. 455 alin. (2) Cod de procedură penală, rezultă că recursul în anulare declarat de avocatul Mocanu Serghei nu întrunește condițiile de conținut prevăzute în articolele specificate, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze-l cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, or, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.*

Pe cale de consecință, instanța de recurs, conchide că lipsesc temeiuri de drept de casare a hotărârii adoptate în cauza penală în privința SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului în anulare declarat de către acesta, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute în art. 455 alin. (2) Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1), 453 alin. (2), 456 Cod de procedură penală, Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Mocanu Serghei, în numele lui Osadco Ivan, Parinov Alexandr, Donțov Alexandr și Catana Larisa, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2019 și a deciziei Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 26 februarie 2019, în cauza penală în privința lui SC „Contact Comerț” SRL și SC „Bio-Inter-Grup” SRL, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 06 mai 2020.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Burduh

Nicolae Craiu